

УДК 81-1

ББК 81.2

И 67

И 67 Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі: збірник наукових праць за матеріалами XV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Херсон, 4-5 квітня 2024 р. Херсон, Хмельницький: Херсонський національний технічний університет, 2024. 342 с. – Мови: укр., англ., нім.

У збірнику представлені матеріали доповідей студентів на XV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі», яка проходила 4-5 квітня 2024 року на факультеті міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу.

У доповідях особлива увага приділяється питанням теорії та практики перекладу, проблемам розвитку та функціонування мовних систем, мовній картині світу в аспекті професійної комунікації.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

ПОДВОЙСЬКА Оксана Володимирівна – к.філол.н., доцент, в.о. завідуючого кафедри галузевого перекладу та іноземних мов факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ.

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

КОЗОРИЗ Ірина Сергіївна – старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ГОНЧАРЕНКО Наталя Вікторівна - старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ.

ЧЛЕНИ ПРОГРАМНОГО ОРГКОМІТЕТУ:

СТЕЦЕНКО Наталя Миколаївна – к.пед.н., доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

БАЙША Кіра Миколаївна – к.пед.н, доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

КОЛКУНОВА Вікторія Володимирівна – к.пед.н., доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ЛЕБЕДЄВА Аеліта Володимирівна - к. філол. н., доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

БОГДАН Юлія Броніславівна – старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ПЕТРЕНКО Євгенія Миколаївна – старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ПРИХОДЬКО Олена Олександрівна – старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ЯКУШЕНКО Інна Олександрівна - старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ПОНОМАРЕНКО Лариса Валентинівна - старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

СКУБАНОВИЧ Олександра Валеріївна – старший лаборант кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ.

2 СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ

<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0b4c7480-c0f8-4ad2-89b5-6cd9a72a6f49/content>

3. Vakulov, O. (2023). Ethical considerations of using AI for academic purposes. Available at URL: <https://shorturl.at/jwDIU>

4. Petryshyn, B. (2022). How artificial intelligence affects the translation industry. Available at URL: <https://rubryka.com/article/impact-artificial-intelligence-on-global-translation-industry/amp/>

5. Kozubay, I. (2023). Humanities science current issues. Drohobych Ivan Franko State University. Drohobych : Publishing House „Helvetica” Issue 63, Vol. 1, Available at URL: http://aphn-journal.in.ua/archive/63_2023/part_1/63-1_2023.pdf#page=210 [in Ukrainian]

Khrystyna Trokhymenko, student

Andrii Kozachuk, Ph.D.

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

CULTURALLY-BOUND LEXICON IN LESYA UKRAINKA'S *THE FOREST SONG* ENGLISH TRANSLATION

In contemporary society, language plays a crucial role in expressing and understanding diverse cultures. Culturally-sensitive lexicon is essential in translation as it reflects deep cultural contexts and traditions. The study of translation of culturally-dependent vocabulary in Lesya Ukrainka's *the Forest Song* deserves special attention, as this work embodies significant cultural heritage and folklore motifs. Translating such a work requires not only proficiency in the language but also a deep understanding of its cultural and historical aspects. This article will examine all the techniques and translations used in the English translation of Lesya Ukrainka's work by Percival Cundy, who was an active promoter of Ukrainian literature.

The translation of realia, including proper names, enriched with cultural nuances, has long been a focus of translation scholars. The challenge lies in accurately translating such vocabulary to ensure the readers comprehend the essence of the original work and facilitate positive intercultural exchange.

The primary aim of this research is to examine the nuances of translating Ukrainian culturally-dependent vocabulary into English.

It is essential to proceed with the notion of culturally dependent vocabulary. In their work, A. Havrylenko and I. Kobyakova state that there are words and phrases that lack equivalents in the foreign dictionaries. Such linguistic units are referred to as realia and proper names [6, p. 74]. The opinion of the researchers L. Chernikova and L. Zubkova is that non-equivalent vocabulary, such as proper names and realia, reflect aspects of everyday life, material and spiritual culture, which are characteristic specifically to a particular nation [10, p. 172].

Despite the fact that the word *realia* sound almost like “reality”, this notion is erroneous. Indeed, in his work, I. Ishchenko notes that the term *realia* comes from Latin and means “real things” rather than “reality” or “thing” [4, p. 274].

G. Udovichenko presents the following interpretation of the concept of *realia*: linguistic elements that denote aspects of “foreign” culture with national, historical, local or everyday coloration [8, p. 62].

Like any linguistic element, *realia* can be categorized under several criteria. For instance, according to T. Tkachuk, *realia* can be semantically divided into 11 categories: geographical terms; anthroponyms (i.e. people’s names); custom terms and traditions terms; animal names (i.e. zoonyms); words of everyday life; social, military, educational terms; names of institutions and organizations; history terms; titles and headlines [5, p. 105]. Other translation scholars like A. Havrylenko and I. Kobyakova propose an alternative classification of *realia*. According to their perspective, there exist distinct cultural *realia* and historical *realia* that contain background knowledge of cultural heritage and distinctive coloration [6, p. 75].

Translating literary and historical literature poses a challenging task for the translator. To achieve the best and most accurate conveyance of the message without distortion and loss of context while dealing with *realia* and proper names, the translator must exercise utmost care.

In the translation of proper names, there are many uncertainties as there are no established rules for translation, however, according to the prominent work by I. Korunets, the translation of Ukrainian names and surnames predominantly relies on their phonemic or orthographic structure [7, p. 92]. For instance, such names from our body of research as *Лукаш, Мавка, Куць, Лев* in English look like *Lukash, Mavka, Kuts, Lev*. On this point we can prove that the most common method for translating Ukrainian names into English involves the use of translational transformations such as transcoding providing a phonetic rendition.

Translating *realia* poses a somewhat more complex situation and requires a more detailed investigation while rendering them. As reported by I. Ishchenko, when translating *realia*, the translator should pay attention to the type of text and *realia*, their significance and semantic role, as well as the perception of such exotic expressions [4, p. 275].

As the translation of *realia* poses a real challenge for the translator, there are numerous methods for their translation. Some researchers, such as T. Andrienko, notes that the translation of *realia* can be based on familiar concepts for the native speakers of the target language [1, p. 96]. Despite this, it is worthwhile to turn to the work of A. Guerra, who elucidates in her publication almost all possible approaches for translating *realia*. In her study, she presents 15 translation techniques when dealing with the translation of *realia* [3, p. 7-12].

Let us take a closer look to each: adaptation, reduction, description, equivalence, amplification or explication, generalization, literal translation, modulation, particularization, borrowing, calque, compensation, substitution, transposition and variation [3, p. 7-12].

The utilization of various translation techniques and transformations is one of the steps toward creating a quality text that is highly comprehensible to the target

readers. Therefore, the next and concluding step revealed in our article will involve tracing and analyzing the brightest translation transformation along with the examples included in the sample.

After analyzing previously made sample, it was found that the following translation techniques are most often used to convey realia: equivalence (21%), amplification or explication (18%), literal translation (13%), generalization (12%), modulation and adaptation (each 11%), description (4%), reduction (3%), and specification (2%). Considerable attention should be paid to the translation of proper names, as translators sometimes deviate from generally accepted methods of transliteration (which occurs 3%) and transcription (2%), and used equivalents and literal translation.

When it comes to translating proper names, more attention is warranted for those that were not conveyed through the usual transliteration or transcription methods. Examples of such instances include: *Той, що греблі рве, Той, що в скалі сидить* [9, p. 8] – *He Who Rends The Dikes, He Who Dwells in Rock* [2, p. 169]. This technique is particularly suitable for folkloric characters that may not be widely known. Let us proceed to examine other use cases of this transformation. The good examples are provided by the following group phrases from the sample: *червона хустка з торочками, срібний серпанок, солом'яна стріха, біла, зав'язана по-старосвітському, намітка* [9, p. 80, 97, 127, 130] – *red kerchief with fringes, silvery veil, straw roof, white headdress arranged in antique style* [2, p. 222, 233, 254, 256]. The main reason for P. Cundy's use of this transformation in each of the examples was the ability to convey each expression with English words, formulating an adequate translation.

In the following examples: *мельниківна, бриль, щенятка-ярчуки, політниця, червоні китиці ягід* [9, p. 17, 20, 63, 71, 97] – *miller's maid, straw hat, pups who don't fear witches, farmer's working girl, sprays covered with red berries* [2, p. 176, 179, 209, 215, 233], we can observe the use of amplification or, in other words, explication. The translator specifically turned to this translation technique because it was essential for him to convey the linguistic units of the original in a way that the target reader would understand the full meaning without the need to consult other sources for clarification.

Here is another example: *Водяник, Лісовик, Перелесник* [9, p. 8] – *Water Goblin, Forest Elf, Will-o'-the-Wisp* [2, p. 169]. In the translation of these proper names, we can clearly trace the use of widely accepted equivalents. Moreover, we cannot overlook the usage of equivalent translation in such examples: *сопілка, веснянки, хустя, набіл, коршма* [9, p. 20, 33, 66, 67, 117] – *pipe, spring songs, linen, milk, tavern* [2, p. 179, 187, 211, 212, 248] and *червінець, курінь, байрак терновий* [9, p. 12, 34, 106] – *gold, house, bush* [2, p. 172, 188, 240]. As can be noticed, the source words were translated by means of generalization, as this will be more understandable for the target reader to grasp the essence of the text.

Another group of instances: *коновки, свита, Проби!, киселиці, відьма, що в чортинці бабувала* [9, p. 17, 20, 59, 84, 109] – *silver cup, smock, Lord, the witch who acts as midwife for Old Nick* [2, p. 176, 178, 207, 242]. In the provided

examples, we can observe the author's use of a translation technique known as adaptation, or the introduction of a variant closer to the language of the target reader.

In the examples *повстяна шапка-рогатка, постоли, виплетений з лика кошіль* [9, p. 20] – *square cap of grey felt, high boots made of bast, a basket made of woven felt* [2, p. 178], we can observe nothing other than descriptive translation, aimed at creating a more vivid picture for the reader.

On the following cases: *вузька спідничина з набиванки, полинялий фартух з димки* [9, p. 70, 91] – *scanty skirt, faded apron* [2, p. 215, 229], the author opted for reduction of certain parts of the expression, and in the last one, chose not to translate the word at all, presenting the translation by bypassing it.

For *вінок, цінок* [9, p. 95, 105] – *crown, staff* [2, p. 232, 239], specification is employed, using narrower in their meaning words.

Therefore, taking into account all being said, we can conclude that cultural realia are exceptionally intriguing and delicate linguistic units, demanding translators' profound knowledge to work with them and such careful selection of translation techniques proved pivotal in ensuring that the target audience not only comprehends the text but also absorbs all cultural nuances in it.

References:

1. Andrienko T., Kinshchak O., Chumak N., Oryshechko-Bartoħa T., Shpeniuk I., Stoyanova I. Intercultural communicative interaction translation concepts. Silicon Valley, California: Vega Press, 2019.

2. Cundy P. Spirit of Flame: A Collection of the Works of Lesya Ukrainka. New York: Bookman Associates, 1950. Pp. 169–260.

3. Fernández Guerra A. Translating culture: problems, strategies and practical realities. Sic: časopis za književnost, kulturu i književno prevođenje. 2012. 3(1). P. 1-27.

4. Ischenko I. Difficulties while translating realia. Вісник Дніпропетровського Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки». 2013. № 1(3). P. 273-278.

5. Tkachuk T. Realia types and strategies of their translation in frames of cultural translation. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2017. № 30 (2). P. 105-107.

6. Гавриленко А., Кобякова І. Мовні реалії та проблеми перекладу. Філологічні трактати, 2011. № 3(3). С. 74-78.

7. Корунець І. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова Книга, 2003. С. 91-208.

8. Удовіченко Г. Генеза становлення поняття реалія у сучасному перекладознавстві. Інтелект, особистість, цивілізація. 2016. № 12. С. 52-65.

9. Українка Леся. Лісова пісня: драма-феєрія в 3-х діях / Упор. С. Романова, Т. Данилюк-Терещук; пер. з нім. Е. Бермана. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. 284 с.

10. Чернікова Л., Зубкова Л. Мовні реалії та проблеми їх перекладу. Культура народів Причорномор'я. 2011. № 216. С. 172-178.

<i>Пойкан Т. Є., Стеценко Н. М., Херсонський національний технічний університет</i> «Міфологічні реалії у романі Джона Апдайка "Кентавр": перекладацький аспект»	214
<i>Поліщук А. С., Лалаян Н. С, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i> «Особливості перекладу рекламних гіпертекстів крізь призму локалізації (на матеріалі сайту Нової пошти і його перекладу німецькою та англійською мовами)	217
<i>Пуняк Д. Р., Хан О. Г., Херсонський державний університет</i> «Особливості перекладу медичних та психологічних термінів у художній літературі детективного жанру»	220
<i>Романовська І. В., Гончаренко Н. В., Херсонський національний технічний університет</i> «Конверсія та перекладацький аспект в англійській та українській мовах»	222
<i>Русин Ю. М., Курах Н. П., Ужгородський національний університет</i> «Розвиток сучасного перекладознавства: проблеми, технології та напрями»	224
<i>Savran M.A., Sytar R.A., Ivan Franko Lviv National University</i> «The reproduction of substandard language in the Ukrainian translation of the movie «Guardians of the galaxy vol.3»»	227
<i>Савчук С. С., Богдан Ю. Б., Херсонський національний технічний університет</i> «Складності перекладу німецьких композитів українською мовою»	230
<i>Karina Samvelyan, Andrii Kozachuk, Ph.D. Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University</i> «Translation of exotic lexicon in J.R.R. Tolkien's <i>Lord of Rings</i> »	234
<i>Слиш Ю. С., Наняк Ю. О., Львівський національний університет ім. І.Франка</i> «Colloquialisms in audiovisual translation (on the basis of fantasy films "Guardians of the Galaxy")	237
<i>Степанова А. С., Подвойська О. В., Херсонський національний технічний університет</i> «Відтворення власних назв у контексті аудіовізуального перекладу»	242
<i>Mariana Tretiak & Viktoria Kachuievska, Kateryna R. Tuliakova, PhD, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"</i> «The problem of using artificial intelligence in foreign language translation»	244
<i>Khrystyna Trokhymenko, Andrii Kozachuk, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University</i> «Culturally-bound lexicon in Lesya Ukrainka's <i>THE FOREST SONG</i> English translation»	246
<i>Черній М. С., Богдан Ю. Б., Херсонський національний технічний університет</i> «Частка в англійській і українській мовах: порівняльний та перекладацький аспекти»	250
<i>Chupryna K. A., Sytar R. A., Ivan Franko Lviv National University</i> «The peculiarities of occasionalisms rendering of animated film <i>elemental</i> in the Ukrainian translation»	252
<i>Nadiia Shevchuk, Andrii Kozachuk, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University</i> «Y. Andrukhovych's translation method for 20 th century American poetry»	254
<i>Шуст У. І., Петренко Є. М., Херсонський національний технічний університет</i> «Особливості відтворення метафор при перекладі коротких оповідань»	257

Секція № 3. Іноземні мови як мови професійного спілкування 261

<i>Ашла Ю.Д., Літікова О.І., Херсонська державна морська академія</i> «Vibration in engine room: communication lapses and safety issues»	262
<i>Iryna Batura, Oksana Podvoiska, Nationale technische Universität Cherson</i> «Einfluss des digitalen Marketings auf das Kaufverhalten der Verbraucher»	264